

Handläggare
Stenhammar Christina
Vestin Lotta

Datum
2019-04-09

Diarienummer
UBN-2019-3882
KSN-2019-0700

Utbildningsnämnden

Motion av Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) om information om e-cigarett

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) har i en motion väckt 25 februari 2019 föreslagit att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Uppsala kommun har tagit beslut om tobaksfri skoltid. E-cigarett omfattas av skolans tobakspolicy och tillåts inte, oavsett vilken e-vätska som används.

Nationella studier visar att e-cigarett har ökat kraftigt i popularitet under de senaste åren, samtidigt är kunskapen om e-cigarett bland ungdomar låg. Ungdomar som ofta använder e-cigarett börjar dessutom i större utsträckning än andra att röka vanliga tobakscigarett.

Genom undervisning ska skolan förmedla kunskap om tobakens negativa inverkan samt motverka tobaksanvändning hos eleverna. Utbildningsförvaltningen håller sig informerad om forskningen kring e-cigarett och innehållet i undervisningen är baserat på det rådande kunskapsläget. Att undervisa om e-cigarett är viktigt eftersom det beskrivs som mindre skadligt i olika sammanhang.

Arbetet mot tobaksfri skoltid ska inriktas mot att stärka frisk- och skyddsfaktorer på individ-familje-, kamrat- och skolnivå. Det är viktigt att verka för en tobaksfri skoltid samt skapa en dialog mellan skola och vårdnadshavare.

Vid användning av tobak (inklusive snus, vattenpipa och e-cigarett) på skoltid ska medarbetare

- tala om för eleven att det inte är tillåtet att röka eller snusa på skoltid
- få eleven att avbryta rökningen/snusningen vid det givna tillfället.

När det gäller skolans arbete med tobak (även e-cigarett) kan skolsköterskan medverka på olika sätt:

- återkommande hälsosamtal som handlar bland annat om elevens levnadsvanor och inställning till tobak
- undervisning på grupp- eller individnivå genom samtal om risker med tobak och om grupstryck
- SOTIS-samtal - en samtalsmodell med strukturerade korta samtal om tobak i skolan
- Tips om olika hjälpmedel, till exempel UMOs Fimpa app och sluta-röka-linjen
- Tobaksfri Duo - en vetenskapligt utvärderad metod för att förebygga tobaksbruk bland unga
- kontraktmetoder
- samarbete mellan hem och skola.

De frågor som motionärerna tar upp ingår redan på olika sätt i de satsningar som kommunen gör för tobaksfri skoltid. Med bakgrund mot det ovan anförda anses motionen därmed besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Motion om information om e-cigarett

Utbudet av e-cigarett har på ganska kort tid exploderat i många länder, bland annat i Sverige. Sedan 2014 är det 70 procent fler gymnasieungdomar som har testat e-cigarett (svt.se).

E-rökning uppfattas av många som ett modernare, smartare och mer teknologiskt sätt att röka. Myter om att det är ofarligt och bara vattenånga sprids, trots att vetenskapliga studier visar att e-cigarett kan vara minst lika farliga som cigarett. Unga avskräcks dessutom inte av smaken då det inte är slemhinneretande rök de andas in utan smaker av till exempel frukt och godis.

Studier från Sahlgrenska i Göteborg visar att de tillsatta smakerna bidrar till att försämra bland annat minne och inläring (Adlermark, 2018). Forskningen har inte heller utrett långtidseffekterna av e-rökning men inget tyder på att det är skulle vara ofarligt. Sedan juni 2017 finns en lag om e-cigarett vad gäller försäljning men för själva smaktillsatserna finns inga begränsningar för försäljning.

I väntan på nationella informationskampanjer om hälsoriskerna med e-cigarett bör Uppsala kommun gå ut med information till våra skolungdomar. De som väljer att prova e-cigarett ska i vart fall göra det fullt medvetna om att det inte är "bara vattenånga", utan att man tar minst lika stora hälsorisker med e-cigarett som man gör med traditionella cigarett.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk. 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk.

Uppsala 20-januari-2019

Lisen Burmeister
Ledamot, SD

Kent Kumpula
Ersättare, SD

Källor:

Adlermark, Louise. Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet. 2018. *Elektroniska cigaretter. En kunskapssammanställning om användning, attityder, och potentiella hälsoeffekter.* <https://gubox.app.box.com/s/ii0kewaguft8ltvwo7q9030uxkebzqr> 2019-01-20

Svt.se: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/allt-fler-ungdomar-provar-e-cigaretter-ny-rapport-visar-stor-okning> 2019-01-20